

คิดใหม่ **ก่อน** ตัดสินใจ

ตกแต่งบบการเงินนะชาวสหรณ

สุนันทา อาจารย์ชัย¹

การตกแต่งบัญชีเป็นหนึ่งในวิธีการที่ทำให้งบการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดที่แท้จริงของสหรณถูกบิดเบือนข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริง ทำให้เกิดการเข้าใจผิดในสาระสำคัญ การตกแต่งบัญชีที่พบบ่อยในสหรณ ได้แก่ หลีกเลี่ยงการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ การไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ในอัตราที่นายทะเบียนสหรณกำหนด การตีราคาสินค้าคงเหลือสูงเกินไป การบันทึกค่าใช้จ่ายเป็นสินทรัพย์ เป็นต้น ผลของการตกแต่งบัญชีในปีนั้นอาจจะทำให้คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการมีความสุขอยู่ แต่หลังจากนั้นล่ะจะเป็นอย่างไร ...

การหลีกเลี่ยงการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

วิธีที่สหรณใช้กันอยู่เสมอ คือ ขยายวงเงินกู้ให้สมาชิกเพื่อให้สมาชิกมาชำระหนี้แล้วมีเงินเหลือกลับบ้าน ใครๆ ก็อยากมาชำระหนี้สหรณ ทำให้ผลประกอบการดีมากลูกหนี้ชำระหนี้ได้ 100%

เย่ๆๆๆๆ ผ่านไป 10 ปี สมาชิกที่เคยกู้เงินเพื่อไปทำนา 20,000.00 บาท กลายเป็นมีหนี้ 1,000,000.00 บาท ผู้สอบบัญชีไปสอบทานหนี้สมาชิกตกใจมีหนี้เป็นล้านได้อย่างไร จะเอาเงินที่ไหนไปใช้หนี้ กู้เงินมาทำนาแค่ 5 ไร่เอง

สอบค่ะสอบ สอบสวนไปสอบสวนมา ได้ความว่าตลอดระยะเวลา 10 ปี สมาชิกไม่เคยถือเงินไปสหรณเลย มีแต่ถือเงินกลับบ้าน แม่เจ้าๆๆๆ ไปชำระหนี้แต่ถือเงินกลับบ้านทุกปี ปีแรกเริ่มกู้ 20,000.00 บาท ปีที่ 2 เพิ่มเป็น 50,000.00 บาท ปีที่ 3 เพิ่มเป็น 100,000.00 บาท ปีที่ 4 เพิ่มเป็น 200,000.00 บาท ปีที่ 5 เพิ่มเป็น 300,000.00 บาท ปีที่ 6 เพิ่มเป็น 500,000.00 บาท ปีที่ 7 เพิ่มเป็น 600,000.00 บาท ปีที่ 8 เพิ่มเป็น 700,000.00 บาท ปีที่ 9 เพิ่มเป็น 800,000.00 บาท ปีที่ 10 เพิ่มเป็น 1,000,000.00 บาท

¹ สำนักงานตรวจบัญชีสหรณนครราชสีมา

เต็มวงเงินแล้ว ปีต่อๆ ไป จะทำยังไง แค่จะหาเงินมาชำระดอกเบี้ยกับค่าหุ้นตามส่วนเงินกู้ เพื่อเปลี่ยนสัญญาใหม่จะได้ไม่ต้องเสียค่าปรับก็ลำบากแล้ว สมาชิกมีอาชีพทำนา และมีนาทำแค่ 5 ไร่ ที่นาประเมินราคามาได้แค่ 60,000.00 บาท จะยึดที่นามาชำระหนี้ 1,000,000.00 บาท ผู้สอบบัญชี ก็บอกไม่ได้ เพราะไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ จะไม่ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ผู้สอบบัญชีก็บอกว่าไม่ได้ เพราะไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

นี่ยกตัวอย่างแค่สมาชิกรายเดียว ถ้าทั้งสหกรณ์จะเป็นอย่างไร ทางออกยกขบวนไปประท้วง นายทะเบียนสหกรณ์ใช้ไหม?

การกระทำในอดีตส่งผลมาถึงปัจจุบันและปัญหาในอนาคต

การไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ในอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ปัญหาของสหกรณ์ที่พบอีกอย่างหนึ่งให้เห็นอยู่บ่อยๆ คือ การเอาอย่างสหกรณ์อื่นโดยที่สหกรณ์ ยังไม่พร้อมที่จะทำธุรกิจนั้น เช่น สหกรณ์โคนมที่เคยรวบรวมน้ำนมดิบ อยู่ดีๆ อยากทำโรงงานแปรรูป นม เพราะไปดูงานมา การทำธุรกิจโดยไม่มีความรู้ที่เพียงพอและผลประโยชน์บังตา ทำให้สหกรณ์ ขาดทุน จากที่เคยซื้อมาขายไปเป็นเศรษฐกิจมีสภาพคล่องดีๆ กลายเป็นธุรกิจขาดทุนไม่มีเงินทุน หมุนเวียน กลับมาโทษว่าเป็นเพราะค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ เพราะฉะนั้นจึงไม่ขอคิดค่าเสื่อมราคา ผู้สอบบัญชีก็ไม่มีปัญหาค่ะ แค่แสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไขต่องบการเงินของสหกรณ์เท่านั้นเอง และขอบอกว่าถ้าจะปลดเงื่อนไขที่แสดงความเห็นต่องบการเงินไปแล้ว สหกรณ์ต้องบันทึกบัญชี ให้ครบถ้วนก่อนนะค่ะ

การตีราคาสินค้าคงเหลือสูงไป

เป็นการตกแต่งบัญชีเพื่อให้มีต้นทุนขายสินค้าลดลง เพื่อจะได้มีกำไรเพิ่มขึ้น แค่ขอบอกว่า สินค้ามันมีอายุของมัน ปีนี้เหลือปีหน้าหรือปีต่อไปก็ต้องขาย แล้วก็ต้องขายในราคาที่สูงตามที่ตีราคา เอาไว้ด้วยนะค่ะ ถ้าขายต่ำกว่าราคาทุนที่ตีราคาไว้ก็ต้องมีเหตุผลว่าเพราะอะไร แต่ก็ทำให้ต้นทุนขาย ในปีที่ขายนั้นสูงอยู่ดี ถ้าไม่ยอมขายเพราะรู้ว่าขายแล้วตัวเลขขาดทุนจะเก็บเอาไว้ก่อน สุดท้ายก็จะเสื่อมสภาพหมดอายุเป็นค่าใช้จ่ายอยู่ดีค่ะ

บันทึกค่าใช้จ่ายเป็นสินทรัพย์

วิธีนี้หลายที่ก็ชอบใช้กันนะคะ พอค่าใช้จ่ายเยอะก็ตั้งโครงการนั้นโน่นนี่ขึ้นมาเยอะแยะไปหมด และบันทึกค่าใช้จ่ายเป็นโครงการนั้นโน่นนี่ ถึงวันสิ้นปียังไม่สิ้นสุดโครงการจึงยังไม่รับรู้ค่าใช้จ่าย บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชีไปก่อนนะผู้สอบบัญชี เช่น โครงการศึกษาดูงานไปดูงานมาแล้ว แต่ยังไม่ได้สรุปผลโครงการ ผ่านไปก็ปีก็ยังรออยู่แบบนั้น ไม่ได้นะคะจะทำแบบนี้ไม่ได้ ถ้ามว่าสิ้นสุดโครงการแล้วสหกรณ์มีสินทรัพย์หรือประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง ไม่มีคะไม่มี เพราะฉะนั้นต้องค่าใช้จ่ายเท่านั้นคะ หรือบางสหกรณ์ทำแบบโจ่งครึมมากคะ สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเยอะเปลี่ยนเป็นบันทึกบัญชีซื้อรถยนต์ สร้างอาคาร กันเลยทีเดียวเชียว ผู้สอบบัญชีเค้ามีมาตรฐานการตรวจสอบอยู่ นะคะ นอกจากตรวจเอกสารหลักฐานแล้ว ยังพิสูจน์ความมีอยู่จริงด้วยการทดสอบตรวจนับด้วยคะ

เห็นแล้วใช่ไหมคะว่าการตกแต่งบัญชีไม่ได้ช่วยอะไรให้ดีขึ้น สุดท้ายผลที่ทำไว้ก็จะตกอยู่ที่สหกรณ์นั่นเอง

[บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล]

